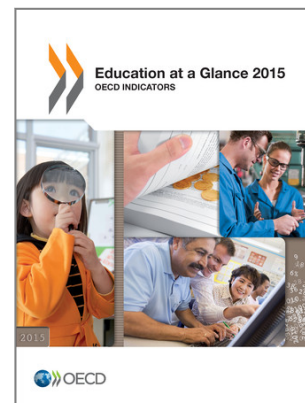

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2015

OECD Indicators

Summary in Polish

Przeczytaj całą publikację pod adresem: 10.1787/eag-2015-en

Edukacja w zarysie 2015

Wskaźniki OECD

Streszczenie w języku polskim

Zarówno na rynku pracy, jak i w życiu edukacja jest warta podejmowanych wysiłków...

Średnio ponad 80% osób posiadających wykształcenie wyższe ma pracę w porównaniu z 70% osób z wykształceniem średnim II stopnia lub policealnym oraz z 60% osób bez wykształcenia na poziomie średnim II stopnia. Ponadto osoby z wykształceniem wyższym zarabiają średnio o 60% więcej niż te, które ukończyły edukację na poziomie średnim II stopnia. Ogólnie ujmując, stopień zatrudnienia i zarobki zwiększają się w miarę jak wzrasta poziom wykształcenia i umiejętności, lecz to właśnie dyplom lub stopień naukowy jest na rynku pracy uznawany za główny wskaźnik umiejętności pracowników.

Ze względu na te dane coraz większa liczba młodych mieszkańców OECD kontynuuje edukację na poziomie wyższym. W grupie krajów OECD oraz podmiotów znacznie niższego niż krajowy, które wzięły udział w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych (PIAAC) w 2012 roku 22% osób nieuczących się w wieku 25-34 lat – a w Korei 47% tej grupy – posiadało wykształcenie wyższe, nawet jeśli ich rodzice go nie mieli. Stopień zatrudnienia oraz dziedzina studiów są podobne w przypadku tego „pierwszego pokolenia osób z wykształceniem wyższym” i osób, które podobnie jak ich rodzice zdobyły wykształcenie wyższe. Wynika z tego, że fakt bycia pierwszą w rodzinie osobą z wykształceniem wyższym nie jest źródłem nierówności.

Dane wskazują także, że odsetek osób przyjętych na studia licencjackie jest o wiele wyższy niż na studia magisterskie lub doktoranckie. Osoby z tytułem magistra mają jednak na rynku pracy o wiele więcej możliwości – i o wiele wyższe zarobki – w porównaniu z absolwentami studiów pierwszego stopnia. Zatrudnione osoby z tytułem licencjata lub równoważnym zarabiają ponad 60% więcej niż pracownicy z wykształceniem średnim II stopnia, lecz ponad dwa razy mniej niż osoby z dyplomem magistra, doktora lub tytułem równoważnym.

Korzyści płynące z wykształcenia nie mają jedynie charakteru finansowego. Osoby z wykształceniem wyższym częściej wskazują, że cieszą się dobrym zdrowiem, działają w wolontariacie, mają zaufanie do innych i czują, że mają wpływ na działania rządu. Innymi słowy, osoby o lepszym wykształceniu częściej angażują się w otaczający je świat.

...choć nierówności nadal istnieją.

Pomimo zmniejszających się lub nawet odwracających się różnic w wykształceniu między kobietami i mężczyznami, te pierwsze są nadal zbyt mało obecne w niektórych dziedzinach edukacji, takich jak nauka, technologia, inżynieria i matematyka. Młode kobiety są także zatrudniane rzadziej niż młodzi mężczyźni, choć różnice w poziomie zatrudnienia są mniejsze wśród osób z wykształceniem wyższym niż wśród tych, które ukończyły edukację na niższym poziomie.

Dane wskazują także, że poziom wykształcenia jest wskaźnikiem o najwyższym wpływie na wysokość zarobków. Osoby z wykształceniem wyższym mają o 23 punkty procentowe więcej szans na znalezienie się wśród 25% osób o najwyższych zarobkach miesięcznych w porównaniu z osobami o wykształceniu średnim II stopnia lub policealnym.

W latach 2010-2012 wydatki publiczne na edukację zmniejszyły się w wielu krajach OECD.

Kryzys ekonomiczny z 2008 roku dotknął sektor edukacji z opóźnieniem. W latach 2010-2012, podczas gdy PKB wzrastało po okresie spowolnienia, wydatki publiczne na instytucje oświatowe zmniejszyły się w ponad jednej trzeciej krajów OECD.

Spowolnienie gospodarcze z 2008 roku miało także bezpośredni wpływ na pensje nauczycieli szkół podstawowych i średnich. W latach bezpośrednio następujących po kryzysie, kiedy to niektóre kraje odnotowywały już powolny wzrost gospodarczy, pensje nauczycieli były zamrożone lub obniżone do tego stopnia, że liczba krajów w których według wartości rzeczywistych wzrosły one w latach 2008-2013 spadła do około połowy krajów OECD. Sytuacja ta nie przyczyniła się do zmniejszenia znacznej różnicy w zarobkach między nauczycielami i innymi pracownikami o podobnym wykształceniu. W krajach OECD nauczyciele przedszkolni i szkolni zarabiają średnio 78% pensji osoby o podobnym wykształceniu zatrudnionej na pełen etat przez cały rok, nauczyciele szkół średnich I stopnia – 80%, a II stopnia – 82%. Te niekonkurencyjne pensje sprawiają, że o wiele trudniej będzie zachęcić najlepszych kandydatów do pracy w zawodzie nauczyciela.

Cięcia finansowe mogą także zagrozić rozwojowi zawodowemu nauczycieli. Dane z raportu PISA wskazują, że pomimo rosnących inwestycji w technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK) w szkołach nauczyciele nie używają ich regularnie. Nauczyciele, którzy wzięli udział w Międzynarodowym Badaniu Nauczania i Uczenia się OECD 2013 (TALIS) wskazali, że jedną z dziedzin, w której szkolenia zawodowe są im najbardziej potrzebne jest zastosowanie TIK w nauczaniu.

Pozostałe wnioski

- W 2012 r. kraje OECD wydały średnio 5,3% PKB na instytucje oświatowe od poziomu szkoły podstawowej po uczelnie wyższe; 11 krajów, dla których dane były dostępne, wydało ponad 6% PKB.
- Sektor edukacji jest finansowany w większości ze środków publicznych. Największy odsetek subwencji z sektora prywatnego uzyskują uczelnie wyższe. W latach 2000-2012 średni odsetek funduszy publicznych w finansowaniu szkolnictwa wyższego zmniejszył się z 69% w 2000 r. do 64% w 2012 r.
- Edukacja wczesnoszkolna jest szczególnie korzystna dla uczniów o pochodzeniu imigracyjnym.
- We wszystkich krajach i gospodarkach, które wzięły udział w przeprowadzonym przez OECD Programie Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów (PISA) w 2012 r. różnice w wynikach między uczniami obu płci są mniejsze w przypadku czytania tekstu w formie cyfrowej niż w formie drukowanej. W czytaniu tekstu w formie cyfrowej dziewczynki uzyskują wynik lepszy od chłopców o średnio 26 punktów, a w przypadku czytania tekstu w formie drukowanej – o średnio 38 punktów, co odpowiada niemalże jednemu rokowi edukacji szkolnej.
- Ponad 77% osób z wykształceniem zawodowym średnim II stopnia lub policealnym ma zatrudnienie, co stanowi wynik o 7 punktów procentowych wyższy od osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym II stopnia.
- W grupie osób w wieku 20-24 lat jedna osoba na pięć nie jest zatrudniona, nie uczy się ani nie odbywa stażu.
- Ponad 57% pracowników, którzy posiadają umiejętności w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych i w rozwiązywaniu problemów bierze udział w finansowanych przez pracodawcę szkoleniach formalnych i/lub nieformalnych. Jedynie 9% pracowników, którzy nie potrafią korzystać z komputera i nie posiadają umiejętności w rozwiązywaniu problemów korzysta z programów tego typu.
- Większa ilość uczniów w klasie oznacza mniej czasu poświęcanego nauczaniu i uczeniu się, a więcej – utrzymywaniu porządku. Jeden dodatkowy uczeń w średniej wielkości klasie oznacza skrócenie czasu spędzanego na nauce o 0,5 punktu procentowego.

- Populacja pracowników sektora oświaty w krajach OECD starzeje się – w 2013 r. 36% nauczycieli szkół średnich miało co najmniej 50 lat. W krajach, dla których porównywalne dane były dostępne, odsetek ten wzrósł średnio o 3 punkty procentowe w latach 2005-2013.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org , faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights

Przeczytaj pełną wersję w języku angielskim w iBibliotece OECD!!

© OECD (2015), *Education at a Glance 2015: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2015-en